

jelent meg kihallgatáson a királynál. Kihallgatása körülbelül egy óra hosszat tartott.

Gróf Batthyány az audienciáról így nyilatkozott:

— Körülbelül egy óráig tartott kihallgatásom. Öfelsége igen kegyesen fogadott. Minden aktuális kérdésről megkérdezte a véleményemet és én kötelességszerűen, teljes őszinteséggel nyilatkoztam. Mondhatom, hogy rendkívül meglepett az a tájékozottság, amelyet a király a magyar viszonyok minden részletéről elárult.

A király ezután gróf Bethlen Istvánt fogadta, akinek kihallgatása igen hosszú lefolyású volt, mert közben a király Béccsel telefonon beszélt. Az audiencián — mint gróf Bethlen kijelentette — *szóba került az új kormány kinevezése is.*

Gróf Andrassy Gyula és gróf Apponyi telefonon kaptak meghívást a királyhoz.

Gróf Andrassy délből féltenekettőkor redingótban jelent meg a királyi várpalota udvarán örgróf Pallavicini György társaságában. Néhány perccel később érkezett meg gróf Apponyi Földes Bélával.

Az említetteken kívül a király kihallgatáson fogadta gróf Serényi Bélát és báró Láng Lajost is. Gróf Serényivel öfelsége főként gazdasági kérdésekről beszélt.

A kihallgatásokról a következő félhivatalos közlemény jelent meg:

A *Budapesti Tudósító* jelenti, a király

A döntés előtti kihallgatások.

Budapest, június 8. A Bud. Tud. jelenti: Öfelsége a király a ma délutáni órákban történt intézkedése következtében 4 órakor különkihallgatáson fogadta Lukács Lászlót, este 7 órakor Berzeviczy Albert titkos tanácsost.

A Bud. Tud. jelenti: Délután félháromkor Wekerle Sándor jelent meg a királynál kihallgatáson. Wekerle kihallgatása háromnegyed óráig tartott. E kihallgatás után illetékes helyről közölték a Bud. Tud.-dal, hogy a kibontakozás körül *újabb tárgyalások szükségessége merült fel.*

A Bud. Tud. jelenti: A király félnégykor magánkihallgatáson fogadta gróf Tisza Istvánt.

Wekerle nyilatkozata.

Budapest, június 8. A „Magyarország” jelenti: Wekerlének a nagy érdeklődéssel várt kihallgatása a mai délután eseménye volt. Wekerle negyedháromkor jelent meg a királynál és audienciája több, mint háromnegyed órahosszat tartott. Audienciája után az újságíróknak az mondta:

— *Semmi sincs.*

A „Magyarország” munkatársa a lakásán kereste fel a volt miniszterelnököt, ahol a következő párbeszéd folyt le köztük:

— Rendben van a választójog kérdése?

Wekerle: *Hát mi rendben volnánk,* csak az a kérdés, hogy elég lesz-e a mi választójogunk nekik is.

— Kiknek?

Wekerle: *Hát a legszűkebbeknek,* a választójogi blokknak. Mert mi, amint megmondtam, rendben volnánk. Azt hiszem, nekik is eleget hozunk.

— És a kiegyezés?

Wekerle: *Ó még ebben vannak nehézségek.*

— Melyik oldalról támasztották, jobbról, vagy balról?

Wekerle: *Mindkét oldalról.*

pénteken reggel nyolc órakor magánkihallgatáson fogadta gróf Esterházy Mór titkos tanácsost. Utána sorban a következő politikusokat fogadta a király különkihallgatáson: gróf Batthyány Tivadart, gróf Bethlen Istvánt, báró Láng Lajost és gróf Serényi Bélát.

A király a délután folyamán külön-külön magánkihallgatáson fogadta dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnököt és gróf Tisza István miniszterelnököt.

Pénteken délből tizenkét óra után báró Szalayszky Gyula titkos tanácsos, főispán, gróf Széchenyi Miklós nagyváradai püspök, gróf Károlyi László és Tolnay Kornél államtitkár, a magyar királyi államvasutak elnökgazdátja kihallgatáson jelent meg a királynál. E kihallgatások *nem voltak politikai természetűek,* hanem kizárólag arra szolgáltak, hogy az említett személyiségek megköszönhessék a kitüntetést, amelyben a király őket legutóbb részesítette.

Wekerle Sándor az egész délelőtt folyamán a lakásán tartózkodott. Politikusokkal nem tárgyalt. Fél akarta ugyan keresni gróf Andrassyt, de Andrassy közben meghívást kapott a királyhoz és így Wekerle odahaza maradt. Az újságíróknak, akik a válság felől tudakozódtak, azt üzenté, hogy csak *kihallgatása után* lesz abban a helyzetben, hogy nyilatkozzék.

— Kegyelmes ur talán valamelyik közéleti vezetővel választotta?

Wekerle: *Nem! Nekem az egész kiegyezési komplexumra vonatkozólag vannak terveim,* amelynek megvalósítására meg van a hajlandóság.

— Tehát várható ma döntés?

Wekerle: *Semmi esetre sem.* Ezek az ügyek még pár napi tárgyalást igényelnek.

— Csak itt Budapesten az urak között?

Wekerle: *Nemcsak itt Budapesten, hanem Bécsben is.*

Budapest, június 8. Wekerle az audiencia után gróf Andrassy Gyulával hosszabb ideig tanácskozott.

Budapest, június 8. Wekerle után gróf Tisza István volt kihallgatáson a királynál. Tisza kihallgatása után az újságíróknak így válaszolt:

— *Én már csak megmaradok régi rossz szokásom mellett: Nincs mondani valóm.*

Tisza után Lukács László és Berzeviczy Albertet fogadta még a király, majd gróf Szapáry Lászlót.

Az új miniszterelnök bejelenti megbízatását.

Budapest, június 8. Gróf Esterházy Mór a délután folyamán ismételtén kihallgatáson fogadta a király. Esterházy második kihallgatása körülbelül *tíz percig tartott.* Ezután az audienciáról gyalog ment át a miniszterelnöki palotába. Az újságíróknak, amikor felment a miniszterelnöki palotába, a következőket mondta:

— *Kihallgatáson voltam a királynál, de még van egy kis megbeszélni valóm.*

Ezután bement a miniszterelnöki palotába, ott egy félóráig tartózkodott. Lejövet az újságírókhoz lépett és így szólt:

— *Uraim, öfelsége megbízott a kabinet alakításával és én elvállaltam a megbízást.*

Az újságírók erre üdvözölték az új miniszterelnököt.

Gróf Esterházy Mór élettrajzi adatai.

Az új miniszterelnök 1881-ben született, tehát most 36 éves. Gróf Esterházy Miklós Mór fia. 1906-ban választották meg először képviselőnek a zemplénmegyei Töke-terebesen, pártonkívüli 67-es programmal. 1910-ben ugyanitt újból képviselőnek választották. Esterházy jelenleg az Alkotmány párt tagja és Andrassynek egyik legszemélyesebb hívei közé tartozik.

Andrassy és Apponyi váratlan kihallgatása a királynál.

Budapest, június 8. Féltenekettőkor gróf Andrassy Gyula és gróf Apponyi Albert együttesen különkihallgatáson jelentek meg a királynál. Kihallgatásuk körülbelül háromnegyed óráig tartott. Andrassy a kihallgatásról visszajövet a következőket mondta az újságíróknak:

— *A válság valószínűleg ma eldőlt.* De ez még nem biztos. Annyi tény, hogy gyorsabb tempót vett a dolog és a döntés közel van.

Andrassy és Apponyi váratlan kihallgatásának előzményéről a következőket írja a *Magyarország*:

— Apponyi ma reggel érkezett haza eberhardi birtokáról. Lakásán már Földes Béla és gróf Esterházy Mór várta, aki kihallgatása után jött Apponyi lakására. Nemsokára megérkezett gróf Andrassy Gyula is. A politikusok tanácskozása közben Andrassynek hazulról azt telefonálták, hogy a kabinetirodától meghívás érkezett számára a királyhoz, aki féltenekettőkor várja. Néhány perc múlva hasonló meghívást kapott Apponyi is. Apponyi és Andrassy együttesen járultak a király elé, aki háromnegyed órahosszat tartó kihallgatáson fogadta őket. Negyedegyetkor távoztak a királytól és mindketten *derült hangulatban voltak* és mosolyogva válaszoltak az újságírók kérdéseire, akik azt kérdezték többek közt, hogy megtörtént-e a végleges döntés. Andrassy így válaszolt:

— *Lehetséges, hogy néhány napig várni kell, de a döntés már közel van.*

Arra a kérdésre, hogy ki lesz az új miniszterelnök, Andrassy és Apponyi elmosolyodtak, de nem válaszoltak.

A király elutazott.

Budapest, június 8. A Bud. Tud. jelenti: Öfelsége ma este tíz órakor kíséretével elhagyta a fővárost és Bécsbe utazott.

~~~~~  
Közeledve a dicsőséges békéhez, amelyet mi katonák véruinkkal és Isten segítségével bizton kiküzdiünk, adassék meg nekünk bőségesen az otthonvalók elengedhetetlen, áldásos támogatása. Ezt kéri a Kárpátok hűséges őrei!

Harctér, 1917 május 12.

József főherceg vezérezredes.

~~~~~